

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. H.**, bývajúceho v Dunajskej Strede, Sv. J. č. 1173/15, podnikajúceho pod obchodným menom „J.J. proti žalovanej **S.**, bývajúcej v Dunajskej Strede, Sv. J. č. 1173/15, zastúpenej Kanisová & Kanis Advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 10, **o vypratanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9 C 161/2009, v konaní o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 6. novembra 2012, sp. zn. 10 Co 175/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 6. novembra 2012, sp. zn. 10 Co 175/2011 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom zo 14. marca 2011, č. k. 9 C 161/2009-77 uložil žalovanej povinnosť vypratať nehnuteľnosť zapísanú na LV č. X. v katastrálnom území D., a to parcelu č..X., zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 511 m² a bufet s terasou, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (ďalej len „nehnuteľnosť“). Zároveň ju zaviazal k povinnosti nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 469,84 eur na adresu jeho právneho zástupcu. Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že medzi účastníkmi bola 1. januára 2005 uzavretá na dobu neurčitú zmluva o nájme nehnuteľnosti (ďalej len „zmluva“), ktorou žalobca ako prenajímateľ prenajal žalovanej ako nájomcovi na dočasné užívanie nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v katastrálnom území D., vedenú na LV č. X. Správou katastra D. ako parcela č..X., zastavané plochy vo výmere približne 150 m² spolu s bufetom a s terasou na uvedenej parcele; žalovaná bola oprávnená predmet nájmu užívať na účely prevádzkovania bufetu a pohostinstva; zmluvné strany sa dohodli, že prenajímateľ môže zmluvu vypovedať v prípadoch uvedených v čl. VI zmluvy s 1-mesačnou výpovednou lehotou, ktorá začína plynúť od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede;

a že zmluva je opatrená podpisom a pečiatkou žalobcu a podpisom a pečiatkou žalovanej ako podnikateľky. Súd prvého stupňa ďalej zistil, že žalobca listom z 29. mája 2009 (podaného na pošte 30. mája 2009) vypovedal zmluvu s poukazom na § 10 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 116/1990 Zb.“) s tým, že podľa § 12 tohto zákona je výpovedná lehota trojmesačná a začína plynúť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede; žalobca vyzval žalovanú, aby po skončení výpovednej lehoty odovzdala nehnuteľnosť v stave spôsobilom na ďalšie využitie s prihliadnutím na obvyklé opotrebenie; pošta oznámila, že zásielka bola dodaná a prevzatá adresátom (žalovanou) 1. júna 2009, avšak podpis na pripojenom poštovom doručovacom hárku, po jeho porovnaní s podpisom žalovanej na zmluve a súdnej doručenke o zaslaní žaloby na vyjadrenie žalovanej, evidentne nepatrí žalovanej, ktorú skutočnosť aj sama tvrdila. Súd prvého stupňa tiež zistil, že žalobca listom zo 17. júla 2009 oznámil žalovanej, že na výpovedi trvá a opätovne ju vyzval, aby po uplynutí výpovednej lehoty vypratala nehnuteľnosť, pretože v prvý deň nasledujúceho mesiaca sa začína na nehnuteľnosti rekonštrukcia a búracie práce a dôjde k odpojeniu elektriny a prívodu vody. K tomuto listu bol pripojený opis výpovede z 29. mája 2009 a plná moc pre právneho zástupcu žalobcu. Na tento list reagovala žalovaná listom z 24. júla 2009 (doručeným právnomu zástupcovi žalobcu 3. augusta 2009) oznámením, že jej nebola výpoveď doručená a právny vzťah založený zmluvou naďalej trvá. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 663, § 676 ods. 1 a § 677 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, keď dospel k záveru, že preskúmaný zmluvný vzťah nepodlieha právnomu režimu nájmu nebytových priestorov podľa osobitného zákona č. 116/1990 Zb. (bez bližšie odôvodnenia). Podľa názoru súdu prvého stupňa, keď žalovanej po doručení výpovede najneskôr v júli 2009 začala dňom doručenia plynúť trojmesačná výpovedná lehota, ktorá uplynula najneskôr 24. októbra 2009, žalovaná bola povinná nehnuteľnosť vypratať. Pretože tak neurobila a nehnuteľnosť naďalej užívala bez právneho titulu, žaloba bola podaná dôvodne. S prihliadnutím na § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) rozhodol podľa stavu v čase vyhlásenia rozsudku. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovanej, ktorá úspech nemala.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalovanej rozsudkom zo 6. novembra 2012, sp. zn. 10 Co 175/2011 rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil, vo výroku

o náhrade trov konania ho zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvostupňového konania v sume 469,84 eur k rukám advokáta žalobcu do troch dní a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 143,61 eur k rukám advokáta žalobcu do troch dní. Odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej je potrebné považovať síce za vecne správny vo výroku, avšak z iného, než súdom prvého stupňa uvedeného dôvodu. Podľa názoru odvolacieho súdu v preskúmvanej veci nemôže obstať výpoveď z 29. mája 2009, ktorá neobsahuje výpovedný dôvod. Žalobu v danej veci však považoval za dôvodnú na základe výpovede z 27. januára 2011, v ktorej žalobca ako dôvod výpovede uviedol neochotu žalovanej sprístupniť mu predmet nájmu a neplatenie nájomného v celej dojednanej výške po dostatočne dlhý čas presahujúci ako uviedol odvolací súd „ten uvedený v zmluve“, pričom dôkazné bremeno pri tomto výpovednom dôvode bolo podľa názoru odvolacieho súdu na žalovanej, ktorá toto bremeno neuniesla, súdu nepredložila žiadne dôkazy, z ktorého dôvodu výpoveď považoval za platnú. Odvolací súd vec právne posúdil podľa § 665 ods. 1, § 671 ods. 1, § 673 a § 675 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie vo výroku o trovách prvostupňového konania odôvodnil nesprávnou formuláciou výroku súdom prvého stupňa, keď pri ukladaní povinnosti na peňažné plnenie sa ukladá povinnosť zaplatiť náhradu trov konania a nie nahradiť trovy konania a nie na adresu právneho zástupcu, ale nanajvýš k jeho rukám, pretože voľba spôsobu splnenia uloženej povinnosti je na žalovanej ako povinnej osobe. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a v spojení s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. a úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalovaná z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p., z dôvodu inej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhla rozsudok krajského súdu a rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa jej názoru jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, keď odvolací súd považoval za platnú výpoveď z 27. januára 2011, ku ktorej sa nemala možnosť vyjadriť v rámci dokazovania, ani k právnej stránke veci, a to ani pred súdom prvého stupňa, ktorý túto výpoveď považoval za nadbytočnú, vzhľadom na podľa jeho názoru platnú výpoveď z 29. mája 2009 a ani pred odvolacím súdom, ktorý obsah druhej výpovede, na ktorej založil dôvodnosť

žaloby, posúdil čisto „akademicky“ bez vykonania dokazovania. Odôvodnenie odvolacieho súdu o neunesení dôkazného bremena žalovanou ohľadom druhej výpovede nemôže byť namieste v prípade, keď odvolací súd žiadne dokazovanie k tejto skutočnosti nevykonával. Podľa názoru dovolateľky odvolací súd v rozpore so zásadou dvojinstančnosti potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa na základe iných skutkových a právnych dôvodov ako súd prvého stupňa, čím znemožnil účastníkom konania uplatnenie práva domáhať sa riadnym opravným prostriedkom preskúmania skutkových tvrdení a právnych záverov prvýkrát použitých až v konečnom rozsudku odvolacieho súdu. Keď odvolací súd nevyzval účastníkov, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovení právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú pre rozhodnutie veci rozhodujúce, bol povinný vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu týchto ustanovení vyjadrili. Ak tak neurobil, zaťažil konanie vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. aj z tohto dôvodu, pretože jeho rozhodnutie je prekvapivé. Na záver žalovaná zdôraznila, že nie je pravdou tvrdenie odvolacieho súdu, že druhú výpoveď z nájmu posunula na samostatné konanie.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 237 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 a 2 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. Podané dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v týchto ustanoveniach. Prípustnosť dovolania žalovanej preto nemožno vyvodiť z týchto ustanovení.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p.

Zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Dovolateľka nenamietala, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolací súd vzhľadom na dôvod dovolania i svoju zákonnú povinnosť osobitne skúmal, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že odvolací súd nečakane založil svoje rozhodnutie na inom právnom ustanovení. Dospel pritom k záveru, že konanie je takouto vadou postihnuté.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi

predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné právo, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p., odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7. Podľa § 213 ods. 4, odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých účastníkom konania, ak ich nevykonal súd prvého stupňa, hoci mu ich účastník navrhol, alebo za podmienok ustanovených v § 205a.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Podľa § 120 ods. 3 a 4 O.s.p., ak nejde o veci uvedené v odseku 2, súd si môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov. Súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

V preskúmvanej veci bola na pojednávaní pred súdom prvého stupňa predložená výpoveď z nájmu z 27. januára 2011, ku ktorej sa žalovaná vyjadrila v tom zmysle, že táto výpoveď len preukazuje skutočnosť, že sám žalobca považuje zmluvu za platnú a že jej bránil užívať nehnuteľnosť (uvedené tvrdila i v podanom odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa). Na pojednávaní pred odvolacím súdom právna zástupkyňa žalovanej poukázala na to, že súd prvého stupňa sa touto výpoveďou nezaoberal. Právny zástupca žalobcu trval na tom, že predmetom konania nie je nová výpoveď (ku ktorej pristúpil preto, lebo žalovaná mu neumožňovala prístup do prenajatých priestorov), ale skoršia výpoveď, ktorú doručoval žalovanej dvakrát a ktorá je podľa jeho názoru platná. Podľa zápisnice z pojednávania, odvolací súd zopakoval dokazovanie oboznámením zmluvy, oboch výpovedí a zápisnice z rokovania právnych zástupcov. V zápisnici odvolací súd uviedol, že účastníkom poskytol poučenie o tom, ktoré skutočnosti považuje za preukázané z vykonaného dokazovania (bez bližšieho uvedenia). Návrhy na doplnenie dokazovania predložené neboli.

Na základe uvedeného je dovolací súd toho názoru, že odvolací súd sa nad rámec návrhov účastníkov a nad rámec odvolania žalovanej zaoberal výpoveďou z 27. januára 2011, danej žalobcom žalovanej po podaní žaloby (ktorá skutočnosť zakladá tzv. inú vadu konania, ktorá sama o sebe nezakladá prípustnosť dovolania). Napriek uvedenému konštatovaniu, pokiaľ ide o samotné vykonanie dokazovania, odvolací súd na pojednávaní vykonal dôkaz výpoveďou a umožnil aj účastníkom vyjadriť sa k tomuto dôkazu, a teda im neodňal možnosť konať pred súdom. Nie je tak daná z tohto dôvodu vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá by zakladala prípustnosť dovolania žalovanej.

Podľa § 213 ods. 2 O.s.p., ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

V prejednávanej veci odvolací súd vec posúdil podľa ustanovenia právneho predpisu, ku ktorému sa účastníci dovtedy nevyjadrovali. Súd prvého stupňa vo veci rozhodol podľa § 663, § 676 ods. 1 a § 677 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka s prihliadnutím na § 154 ods. 1 O.s.p. podľa stavu v čase vyhlásenia rozsudku. Naproti tomu, odvolací súd svoj potvrdzujúci rozsudok založil (pozn. NS SR - nad rámec odvolania) na iných skutkových a právnych dôvodoch. Na rozdiel od súdu prvého stupňa, ktorý za platnú považoval výpoveď z 29. mája 2009, odvolací súd dôvodnosť žaloby založil na výpovedi z 27. januára 2011 a vec právne posúdil podľa § 665 ods. 1, § 671 ods. 1, § 673 a § 675 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 213 ods. 2 O.s.p. musia byť súčasne splnené dve podmienky, a to 1/ musí ísť o ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a 2/ toto ustanovenie musí byť pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, keď odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej. Ak sú súčasne splnené obe podmienky, je odvolací súd povinný vyzvať účastníkov, aby sa k nožnej aplikácii tohto ustanovenia vyjadrili. Za danej právnej úpravy je porušenie povinnosti zo strany súdu potrebné kvalifikovať ako odňatie možnosti účastníkom konať pred súdom. Občiansky súdny poriadok stojí na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci

by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť k ich preukázaniu dôkazy. Sudcov iný právny názor, než je názor účastníkov konania môže súd účastníkom v priebehu konania oznámiť. Účelom oboznámenia účastníkov konania s tzv. predbežným právnym posúdením veci je zameranie dokazovania na sporné skutočnosti tak, aby sa vyslovený predbežný názor sudcu potvrdil alebo vyvrátil. Úmyslom zákonodarcu novelou § 213 ods. 2 O.s.p. od 15. októbra 2008, ako to vyplýva z dôvodovej správy k novele O.s.p. bolo v praxi zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí. Uvádza sa v nej, že účastník tak bude mať možnosť vyjadriť sa k novej aplikácii doposiaľ nepoužitého ustanovenia, resp. inštitútu na zistený skutkový stav. Ustanovenie posilňuje právo na spravodlivý proces tým, že účastník bude môcť až po samotné rozhodnutie argumentovať a predvídať možné rozhodnutie súdu. Odvolací súd je povinný v prípade, že mieni vec posúdiť podľa iného právneho ustanovenia, vyzvať účastníkov, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Výzva odvolacieho súdu je plnením osobitného druhu tzv. mandukčnej (poučovacej) povinnosti opravného súdu. Podstatou tejto povinnosti je zabrániť odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom, a teda zabezpečiť riadny prístup k spravodlivému procesu aj po podaní odvolania. Princíp tzv. „predbežného právneho posúdenia veci“ vychádzajúci aj z § 213 ods. 2 O.s.p. súvisí so zameraním sa na dokazovanie sporných skutočností, a to tým spôsobom, aby účastníci konania dostali príležitosť predstaviť vlastné argumenty týkajúce sa právneho posúdenia veci. Tým by sa mohol predbežný právny názor všeobecného súdu potvrdiť alebo vyvrátiť (III. ÚS 446/2010).

V preskúmvanej veci, z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa, odvolací súd založil svoje rozhodnutie „nečakane“ a nepredvídateľne na iných („nových“) právnych dôvodoch než súd prvého stupňa. Účastníkom konania tak v danej procesnej situácii odňal možnosť namietat' správnosť iného právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní.

V súlade s § 213 ods. 2 O.s.p. mal odvolací súd vyzvať účastníkov, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovení iného právneho predpisu, podľa ktorých mienil danú vec posúdiť. Zo spisu vyplýva, že odvolací súd takto nepostupoval a účastníkom nevytvoril procesnú možnosť vyjadriť sa k aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce. Jeho procesný postup v dôsledku toho vykazuje vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše ani neobsahuje náležitosti rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. V odôvodnení rozhodnutia, ktorým odvolací súd vo výroku potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa, ale z iných skutkových a právnych dôvodov, a teda ho v celom rozsahu nahrádza, musí odvolací súd uviesť, čoho sa domáha žalobca a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, stručne, jasne a výstižne musí vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol ako rozhodol súd prvého stupňa a z akých skutkových a právnych dôvodov, kto a z akých dôvodov podal odvolanie, ako sa k odvolaniu vyjadril druhý účastník a že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil z iného skutkového dôvodu (výpovede z 27. januára 2011, ktorá obsahovala výpovedné dôvody, z ktorých dôvod spočívajúci v neplatení nájomného bol daný) a z iných právnych dôvodov. V rozhodnutí odvolacieho súdu tak nie je uvedené, čoho sa domáhal žalobca, z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadrila žalovaná. Ohľadom skutočnosti, výpovede z nájmu z 27. januára 2011, nie je zrejmé, kedy bola táto výpoveď doručená žalovanej; aká bola výpovedná lehota; kedy výpovedná lehota začala plynúť; kedy výpovedná lehota uplynula; odkedy, za akú dobu a v akej výške žalovaná nezaplatila nájomné; ako sa odvolací súd vysporiadal s § 154 ods. 1 O.s.p., s prihliadnutím na ktoré ustanovenie rozhodoval súd prvého stupňa; ďalej je nepreskúmateľné označenie účastníkov konania v záhlaví rozhodnutia v spojení s ich označením v zmluve a v žalobe; nepreskúmateľné je tiež označenie

nehnutelnosti, ktorú je žalovaná povinná vypratáť – žalobca sa domáha vypratania parcely č..X., zastavaná plocha a nádvorie a bufetu s terasou vo výmere 511 m², nachádzajúcich sa v katastrálnom území D., ktoré majú byť evidované na LV č. X., zatiaľ čo predmetom zmluvy je nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území D., parcela č..X., zastavaná plocha o výmere cca 150 m² spolu s bufetom a terasou na parcele č..X., ktoré nehnuteľnosti by mali byť vedené na LV č. X.. Odvolací súd vyhovel návrhu žalobcu v zmysle petitu, pričom z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, na základe akých skutočností dospel k uvedenému záveru. Totiž podľa LV č. X. na č. 1. 17, na tomto nie je evidovaná parcela č..X. o výmere 150 m² a podľa LV č. X. na č. 1. 16, na ktorom je evidovaná parcela č..X., táto je o výmere 511 m², pričom v ňom nie je uvedené, že by sa na tejto parcele nachádzala stavba, bufet s terasou. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, či a akým spôsobom došlo k zmene čísla LV a výmery parcely, a teda či ide o totožnú nehnuteľnosť, ktorej vypratania sa domáha žalobca, či a akým súpisným číslom je označený bufet s terasou, ktorého vypratania sa tiež domáha a na akej parcele sa nachádzajú a prečo odvolací súd neaplikoval ustanovenia zákona č. 116/1990 Zb., upravujúce nájom nebytových priestorov.

Na základe vyššie uvedeného, keď rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval jeho rozhodnutie za nepreskúmateľné. Takýmto rozhodnutím bola tiež žalovanej odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd.

Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorým tento súd vo výroku potvrdzuje rozhodnutie súdu nižšieho stupňa z iných skutkových a právnych dôvodov (za predpokladu viazanosti dôvodmi odvolania), musí podľa názoru odvolacieho súdu obsahovať zákonné náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., pretože tento súd svojim rozhodnutím nahrádza napadnuté prvostupňové rozhodnutie. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia preto musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený jednak s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ako aj s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Odôvodnenie rozhodnutia súdu musí byť zároveň aj dostatočným

podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. V prípade, že rozhodnutie nie je odôvodnené v zmysle § 157 O.s.p., ide o procesne nesprávne rozhodnutie, ktoré je nepreskúmateľné a účastníkovi je takýmto rozhodnutím odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko nemá možnosť v dovolacom konaní náležite argumentovať.

Účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a zároveň musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t. j. musí byť preskúmateľné. V prejednávanej veci nie je možné preskúmať správnosť postupu.

Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je tiež okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

Pokiaľ žalovaná ako dovolací dôvod uvádzala aj inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd napadnuté potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu nemohol v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z týchto dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodov vyššie uvedených rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júla 2014

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová